

Bieb in beweging

Verandervisie vormt basis voor bibliotheek 'nieuwe stijl'

De behoeften en wensen van de gebruikers van de Bieb veranderen. Dit vraagt om een vernieuwende en andere manier van denken. Die nieuwe denkwijze heeft de Bieb vastgelegd in de Verandervisie. Kwaliteit en specialisatie in de breedste zin van het woord staan daarbij centraal. De Bieb is een functie, niet alleen een gebouw. Ze zoekt de gebruiker (inter)actief op en levert daarmee maatwerk. De Bieb in beweging. Hans Derks, directeur Bibliotheek 's-Hertogenbosch, legt de Verandervisie in het kort uit:

Wat houdt de Verandervisie in?

De Bieb groeit uit tot een eigentijds fysiek en virtueel platform voor activiteiten en diensten rondom de thema's lezen & literatuur, kennis & informatie, educatie & ontwikkeling en kunst & cultuur. Daarmee wordt de Bieb meer dan alleen een gebouw. Het wordt een functie die niet per definitie gebonden is aan vaste locaties. Behoeften en wensen van klanten staan centraal bij het ontwikkelen van programma's, die een breed scala aan activiteiten en producten bieden, waaronder uiteraard als vanouds het uitlenen. De missie van de Bieb, inwoners van 's-Hertogenbosch inspireren zich hun leven lang te blijven verwonderen en ontwikkelen, is het uitgangspunt.

De Verandervisie in de praktijk

De Bieb streeft naar een kleiner aantal dynamische vestigingen, waaronder een vestiging ondergebracht in het toekomstige ABC-kwartier op de locatie van het huidige Groot Ziekengasthuis, en vele klantgerichte initiatieven die ingebed worden in de wijken. Een Bieb op maat. Concreet betekent dat bijvoorbeeld dat de Bieb voor kinderen van 0 - 13 jaar nog meer aansluiting gaat zoeken binnen het onderwijs. Ze hoeven niet meer naar de Bieb toe te komen; die komt naar hen toe. Voor niet-mobiele bewoners van een wijk wordt 'Bieb aan huis' ingezet. En bijvoorbeeld lezingen biedt de Bieb samen met haar partners aan in wijktheaters. Daarnaast heeft de Bieb 'Mijn bibliotheek'. 24 uur per dag, 7 dagen per week kunnen mensen hier terecht: voor de complete catalogus, verlengen of reserveren, het inzien van persoonlijke gegevens, leenhistorie bekijken of het samenstellen van favorietenlijsten. Ook kan men een gratis e-mailabonnement nemen op de attenderingsservice, zodat men direct weet welke nieuwe materialen de Bieb heeft aangeschaft. Deze digitale dienst zal nog verder uitgebouwd worden.

Verandertraject

De periode waarin de Verandervisie uitgevoerd gaat worden, is op dit moment nog niet concreet. Het traject vergt tijd, aandacht en overleg met de diverse belanghebbenden. De Verandervisie is intern aan de medewerkers voorgelegd en wordt op korte termijn aan de gemeente

's-Hertogenbosch gepresenteerd. De gemeente heeft een belangrijke stem in de daadwerkelijke uitvoering van de Verandervisie. Ondertussen gaat de Bieb aan de slag met het operationeel maken van de plannen uit de Verandervisie. Zo blijft de Bieb in beweging.

Meest gestelde vragen

1. Wat verandert er nu precies met deze Verandervisie?

Concreet gaat het om het radicaal wijzigen van het uitgangspunt van handelen. Dat was altijd de vestiging, het gebouw; dat wordt nu de functie, gebouwen zijn secundair. Dat maakt ons flexibel in het bieden van maatwerk. Waar mogelijk en noodzakelijk zoeken we de klanten op i.p.v. dat zij naar ons op zoek moeten. Kwaliteit en specialisatie staan daarbij voorop.

2. Wat verandert er concreet voor Biebleden?

De huidige leden zullen, als ze tot de kerndoelgroepen behoren, meer maatwerk mogen verwachten, zij het niet meer altijd vanuit een vestiging van de bibliotheek zelf. Dat kan ook vanuit scholen (voor 0-13), of vanuit verzorgingshuizen of Bieb aan huis. We zullen ook 'Mijn bibliotheek', de digitale service van de Bieb, verder uit gaan bouwen.

3. Wat zijn de vervolgstappen precies?

Nu wij onze visie hebben neergelegd is het woord eerst aan de gemeenteraad. Zij zullen zich in mei of juni uitspreken over de plannen voor het bibliotheekwerk in de stad en onze visie daarop. Intussen maken wij alvast een aanvang met het opstellen van operationele plannen.

4. Verdwijnt de bibliotheek uit de wijken?

Nee. Het aantal wijkbibliotheken neemt af, maar de diensten in de wijk worden juist beter gericht op de gebruikers in die wijk. Per wijk wordt maatwerk ontwikkeld. Wat dan precies? Voor de groep 0-13 bijvoorbeeld zullen wij zoveel mogelijk aansluiten bij de Brede Bossche Scholen of andere onderwijsinstellingen. Ze hoeven niet meer naar ons toe te komen: wij komen naar hen. Voor niet-mobiele oudere bewoners van een wijk zullen we onze Bieb aan huis inzetten. Voor mensen met weinig tijd een Web-Bieb: bestellen via internet met een bezorgservice. En voor bijvoorbeeld een lezing over een interessant onderwerp kunnen mensen terecht in het wijktheater (BBS) waar wij in samenwerking met andere partners activiteiten gaan aanbieden.

5. Hoe ziet de nieuwe bibliotheek en het ABC-kwartier er in 2011 uit? Zijn er al tekeningen of hoe lopen de diverse fasen?

De conceptontwikkeling voor het ABC-kwartier is in volle gang. Tekeningen zijn er nog niet; dat is nog wat te vroeg. We willen koste wat kost proberen ons nu niet zodanig in plannen vast te leggen dat er in 2011, of later, een bibliotheek staat zoals die er in 2008 uit had moeten zien. We willen ook daar zoveel mogelijk flexibiliteit, zowel in inhoudelijke als in bouwkundige zin, inbouwen.

6. Gaan de nieuwe bibliotheek en het ABC-kwartier ten koste van de wijk?

Nee. De bibliotheek wil het geld voor de wijken behouden, maar op een andere manier inzetten.

7. Is bekend of en zo ja welke vestigingen gesloten worden?

Nee, dat is nog niet bekend. Dat stuk komt pas in het operationeel plan. Het is wat dat betreft ook van het grootste belang hoe bijvoorbeeld de gemeente daar tegen aan kijkt, welke criteria daar worden gehanteerd en voorts natuurlijk ook hoe kansrijk de alternatieven in een bepaalde buurt zijn.

8. Betekent het mogelijk sluiten van vestigingen dat er ook medewerkers gedwongen ontslagen worden?

Niets is uit te sluiten, maar we gaan er niet vanuit. De operatie is complex en vergt veel tijd; dit proces moet noodgedwongen zo geleidelijk gaan dat we verwachten voor heel veel knelpunten een oplossing te kunnen bieden.

9. Wat is de rol van de gemeente bij deze plannen? Inhoudelijk en financieel?

De gemeente is onze opdrachtgever; zij legt de randvoorwaarden vast waarbinnen wij opereren. Inhoudelijk en financieel. Als de gemeenteraad instemt met onze visie, dan zullen in goed overleg met de diverse gemeentelijke beleidsterreinen keuzes moeten worden gemaakt en plannen moeten worden ontwikkeld. Wij vragen inhoudelijke steun, meedenken en daar waar noodzakelijk ook oplossingen in financiële zin.

10. Maakt internet het boek niet gewoon overbodig?

Het boek verdwijnt niet. Maar er komen andere media bij die ook het doel dienen waarvoor de bibliotheek is opgericht. In het informatieve segment zie je de vraag teruglopen (overigens niet in het lifestyle segment), maar romans worden nog steeds veel gelezen.

11. Als mensen zelf hun boeken kopen en het internet op kunnen, waarom zou de bibliotheek dan blijven bestaan?

Er blijven altijd inwoners die afhankelijk zijn van de bibliotheek. Bovendien gebeurt er véél meer in de bibliotheek dan alleen het uitlenen. We zien dat ontmoeting steeds belangrijker wordt, dat leren lezen geweldig belangrijk is voor kleine kinderen in hun taalontwikkeling. Dat mensen heel vaak de weg kwijtraken in de overvloed aan informatie en behoefte hebben aan gekwalificeerd informatieadvies. Vergeet vooral ook niet de groeiende groep ouderen; mensen met een leestradiatie en veel tijd, opgegroeid met het boek. En tenslotte is de bibliotheek ook een gemeenschapsvoorziening, onderdeel van de stedelijke infrastructuur net als de muziekschool, het theater en het buurthuis.

12. Verdwijnt het boek uit de bibliotheek?

Integendeel, de collectie zal beter worden. Maar we zien wel dat er een verschuiving is richting romans en lifestyle. Voor andere informatie is internet heel belangrijk of zie je dat informatie zo vluchtig is dat boeken als medium ongeschikt worden.

13. Wordt de bibliotheek een theater? Wat betekent de programmerende bibliotheek precies?

Zeker niet. 'Programmerende bibliotheek' betekent dat de activiteiten van de bibliotheek een belangrijker plaats gaan innemen. Zo kunnen meer mensen worden bereikt en wordt de informatie in de bibliotheek niet alleen 'op de plank gezet' maar ook levend gemaakt. Programmeren betekent ook het aanbieden van diensten en activiteiten in de hele stad: niets is meer voor de eeuwigheid, alles lijkt vluchtiger te worden. Flexibel daarop inspelen betekent ook je hele dienstenpakket constant plannen en tegen het licht houden.

14. Is de bibliotheek alleen voor volwassenen, ouderen en kinderen?

De bibliotheek is er voor iedereen, maar niet iedereen kiest voor de bibliotheek. Dus zie je een paar kerndoelgroepen die we extra koesteren. Kinderen van 0 tot 13 bijvoorbeeld. De jeugd heeft de toekomst, een samenleving investeert in haar toekomst. Wij willen kinderen maximaal ondersteunen bij taalvaardigheden, zo noodzakelijk voor hun verdere leven. En dat gaat via lezen nog steeds het best. Kerndoelgroep zijn ook de 'veellezers': ze zijn onze beste klanten. Ouderen hebben vaak wat meer tijd, lezen is voor hen een geliefde bezigheid.

15. Wat is de planning? Meerjarenplan?

Als het aan ons ligt beginnen we in het najaar al met plannen en de eerste uitvoering, maar we begrijpen heel goed dat dit eerst goed moet worden doorgediscussieerd en vervolgens in de uitvoering met veel belanghebbenden moet worden overlegd en afgestemd. En het is natuurlijk ook zo dat gedurende de verbouwing onze dienstverlening gewoon door moet gaan en er bij ons geen financiële reserves zijn die we kunnen inzetten om veel meer vaart te maken.